

Gällivare kommun

Rektorn vid Myranskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Myranskolan
i Gällivare kommun

Tillsyn i Myranskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gällivare kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Myranskolan besöktes av Skolinspektionen den 23 och 24 oktober 2013.

Fakta om skolan

Myranskolan bedriver verksamhet för barn i förskoleklass och elever i årskurserna 1–9. Sammantaget finns cirka 150 barn och elever vid skolan. Myranskolan ligger i Koskullskulle, cirka 10 kilometer från centrala Gällivare. Skolan är inrymd i samhällets allaktivitetshus.

Enligt Skolverkets officiella statistik har andelen elever i årskurs 9 som nått målen i alla ämnen under den senaste femårsperioden varierat mellan 82 och 96 procent, där den lägsta noteringen gäller för läsåret 2012/13. Statistiken visar en tydligt nedåtgående trend. Lsåret 2012/13 är nio av tio elever behöriga att söka ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Det genomsnittliga meritvärdet har under samma femårsperiod varierat mellan 209,6 och 230,2. För läsåret 2012/13 är noteringen 212,5. Eleverna har i relativt stor utsträckning nått minst godkänt betyg i sina ämnen. Lsåret 2012/13 har samtliga elever gjort det i 10 av 17 ämnen. I ämnet idrott och hälsa har dock två av tio elever inte uppnått minst godkänt betyg och i svenska, kemi och bild gäller det en av tio elever.

Vidare visar statistiken att 4 procent av eleverna fick ett högre slutbetyg i svenska än vad resultatet på det nationella ämnesprovet visade under läsåret 2011/12. I matematik hade hela 56 procent av eleverna fått ett högre slutbetyg och i engelska 29 procent. Motsvarande noteringar för samtliga skolor i Gällivare kommun är för svenska 17 procent, för matematik 35 och för engelska 14 procent. Jämförelsen kan göras också med andelen för rikets samtliga skolor, såväl kommunala som fristående, som är 15 procent för svenska, 26 procent för matematik och 8 procent för engelska.

Myranskolan har i en sammanställning som begärts in av Skolinspektionen i samband med tillsynen redovisat andelen elever som nått de nationella målen/kunskapskraven för årskurs 5 åren 2010 och 2011. Av sammanställningen framgår att samtliga elever har nått målen för årskurs 5 i alla ämnen utom i engelska, matematik och svenska. Någon sammanställning av andelen elever som nått målen/kunskapskraven för årskurs 6 läsåren 2011/12 respektive 2012/13 har inte redovisats, ej heller någon måluppfyllelse för årskurs 3.

Helhetsbedömning

Myranskolan bedriver en verksamhet som i flera avseenden motsvarar de krav som författningarna ställer. En förhållandevis hög andel av eleverna har under den senaste femårsperioden uppnått målen i de flesta ämnen. Det kan dock konstateras att andelen elever som fått ett högre slutbetyg än vad resultaten på de nationella ämnesproven i matematik, engelska och biologi under läsåret 2011/12 är betydligt högre än genomsnittet för riket.

Den nuvarande rektorn vid Myranskolan tillträdde sin tjänst i april och skolan har enligt uppgift bytt rektorer ett flertal gånger under de senaste åren. Det har satt spår i verksamheten och personalen uttrycker i intervjuer att de saknar kontinuitet i ledarskapet. De efterlyser en styrning och ledning som kan driva den pedagogiska verksamheten framåt. Skolinspektionens bedömning är att rektorn måste se till att det vid Myranskolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, där kunskapsresultat och övrig måluppfyllelse sammanställs, analyseras och att åtgärder vidtas i syfte att utveckla verksamheten och ge eleverna möjligheter att nå längre i sin utveckling i riktning mot att nå målen för utbildningen. Som en del av det arbetet måste också skolans insatser i form av särskilt stöd utvärderas. Likaså måste skolan se till att det förs konstruktiva och återkommande diskussioner när lärare kan reflektera över och tillsammans tolka kursplaner och kunskapskrav i sina respektive ämnen i syfte att arbeta för en likvärdig och rättvis bedömning och betygsättning.

Vid tillsynen framträder en bild av att eleverna trivs och känner sig trygga vid Myranskolan och att personalen reagerar om incidenter inträffar. Relationerna mellan elever och mellan elever och personal beskrivs som goda. Rektorn måste dock se till att det på Myranskolan finns en aktuell plan mot kränkande behandling – en plan som utarbetas varje år och tar sin utgångspunkt i en kartläggning av den aktuella situationen på skolan. Elever ska vara med i utarbetandet av planen liksom även i framtagandet av skolans ordningsregler.

Även om skolmiljön i intervjuer beskrivs som trygg uttrycks av lärare farhågor om att de lokaler som slöjdundervisningen bedrivs i inte upplevs som en säker miljö för elever, delvis på grund av att lokalen är uppdelad i flera rum, där läraren inte kan ha fullständig uppsikt över eleverna. Skolinspektionen har för avsikt att informera Arbetsmiljöverket om situationen för vidare hantering.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gällivare kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade

brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 31 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Gällivare kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Rektorn ska se till att samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Motivering

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Det är rektorns ansvar att se till att samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklass, skola och fritidshem i syfte att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

På Myranskolan finns 14 elever i förskoleklass. En förskollärare är ansvarig för den verksamhet som bedrivs i förskoleklassen under fem timmar per dag. Resterande tid är förskolläraren verksam i barngrupp i fritidshemmet. Av intervjuer framgår att organisationen av arbetet innebär svårigheter för personalen att skapa tillfällen för samarbete mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet. Det finns ingen tid och inget forum för personal i skolan, fritidshemmet och förskoleklassen att tillsammans utveckla samarbetsformer och planera för samverkan. De tider när personal i skolan har sina planeringsmöten är fritidspersonalen fullt upptagna i barngrupper. I deras arbetstid ryms inte någon tid för planering tillsammans med skolans personal. Osäkerhet kring elevantal och organisering av verksamheten från det ena läsåret till det andra bidrar också, enligt intervjuad personal, till begränsade möjligheter för samverkan. I dagsläget finns, enligt personalen, mycket små möjligheter till samarbete mellan förskoleklass, fritidshem och skola.

Skolinspektionens bedömning är att rektorn måste se till att det skapas möjligheter till samverkan mellan förskoleklass, skola och fritidshem i syfte att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Författning

Lgr 11 2.2 Kunskaper

Lgr 11, avsnitt 2.5 Övergång och samverkan

Lgr 11, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero**Bedömning**

Gällivare kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- En kartläggning av verksamheten måste genomföras så att skolans plan mot kränkande behandling kan utgå från denna.
- Skolans plan mot kränkande behandling ska kompletteras med de förebyggande insatser som skolan ska vidta för att förhindra kränkande behandling.
- Planen ska innehålla en redogörelse över hur de planerade åtgärderna genomfördes under förra året.
- Planen ska utarbetas i samarbete med eleverna.
- Skolans ordningsregler ska tas fram i samverkan med elever.
- Skolan måste ha tydliga rutiner för rektors anmälan till huvudmannen om fall av kränkande behandling.

Motivering

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling. Den ska utarbetas på nytt varje år och i det arbetet ska eleverna finnas med. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Åtgärderna ska utgå ifrån en tydlig kartläggning av situationen på skolan och konkret beskriva vilka åtgärder som ska vidtas under året för att stärka skolans värdegrundsarbete och komma tillrätta med missförhållanden. En redogörelse för hur åtgärderna har genomförts ska också finnas med i efterkommande års plan.

Vidare är, enligt skollagen, personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, skyldig att anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Vid Myranskolan finns en plan mot kränkande behandling som enligt försättsbladet är upprättad i januari 2007 och därefter reviderad senast i april 2009 och är således inte aktuell. Av intervjuer med rektor och personal framgår att skolan under senare år inte har arbetat aktivt för att ta fram en plan, där de insatser som planeras bygger på en kartläggning av den aktuella situationen på skolan. De insatser som nämns i den gamla planen är inte heller konkreta utan av mer allmängiltig karaktär, vilket gör att de blir svåra att följa upp och utvärdera. Planen innehåller inte heller en redogörelse över hur de planerade åtgärderna genomfördes under året dessförinnan.

I intervjuer med elever framgår att planen förefaller vara ett okänt dokument för dem och att de inte heller har varit med i framtagandet av den. För att planen mot kränkande behandling ska kunna vara ett effektivt hjälpmedel i skolans värdegrundsarbete måste rektorn se till att planen utarbetas vid skolan varje år och att den anger vilka specifika åtgärder som Myranskolan ska vidta under året i syfte att komma tillrätta med missförhållanden och att förebygga kränkande behandling av barn och elever.

För att skolan och huvudmannen ska kunna agera snabbt vid fall av kränkningar och för att rektorn ska kunna rapportera sådana fall till huvudmannen för vidare hantering, är det viktigt att rutinerna är tydliga för hur man ska agera i varje enskilt fall. I intervju med rektorn såväl som med personal och elever framgår att skolan agerar när incidenter inträffar och att personalen är uppmärksam på elevers beteende mot varandra. Det framgår att skolans rutiner för personalens anmälningsplikt till rektor om fall av kränkningar är tydliga. Av rutinerna framgår dock inte hur och när rektor i sin tur ska informera huvudmannen, vilket är ett krav enligt skollagen.

Vidare är det också Skolinspektionens bedömning att rektorn måste försäkra sig om att skolans ordningsregler är framtagna i samverkan med elever. I intervjuer med elever och lärare framkommer att så inte är fallet.

Författning

5 kap. 5 § skollagen

6 kap. 8, 10 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Gällivare kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste se till att måluppfyllelsen i form av resultat av värdegrundsarbete och kunskapsresultat sammanställs och analyseras. Som ett led i detta arbete måste rektorn se till att det finns forum för lärare att tillsammans diskutera frågor rörande bedömning och betygssättning.
- Rektorn måste se till att analyserna leder till att åtgärder vidtas för att utveckla verksamheten.
- Rektorn måste se till att arbetet med särskilt stöd utvärderas.
- Rektorn måste se till att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter uppfylls. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

I intervjuer med lärare framgår att de för diskussioner om pedagogiska frågor och bistår varandra i bedömning av nationella prov och tolkning av kunskapskrav. Varje månad görs elevgenomgångar där man signalerar om det finns en oro för att elever inte ska nå uppsatta mål. Det är vanligt att lärarna för spontana diskussioner med varandra om bedömning och betygsättning inom sina respektive arbetslag. Däremot finns inga strukturerade forum för gemensamma diskussioner och reflektioner kring bedömningsfrågor.

På Myranskolan följer lärare sina respektive elevers kunskapsutveckling och använder sig av en månadssammanställning för att hålla rektor och huvudman informerade om hur situationen ser ut för respektive klass. Lärare utvärderar undervisningen med sina elever och enkäter görs på kommunövergripande för att ta reda på hur elever ser på sin skolmiljö. Utöver detta finns ingen dokumenterad och strukturerad analys av skolans måluppfyllelse i form av resultat av värdegrundsarbete eller kunskapsresultat på övergripande nivå. Inte heller görs någon systematisk utvärdering av skolans arbete med särskilt stöd och i vilken mån vidtagna åtgärder har gett förväntad effekt.

För att skolan ska kunna vidta välgrundade åtgärder i syfte att förbättra verksamheten måste den samlade bedömningen av måluppfyllelsen och kunskapsresultaten bygga på de resultat som verksamheten har uppnått. Varför ser resultaten ut som de gör? Vad beror de på? Analysen ska ge svar på vilka områden som är i behov av insatser för att verksamheten ska utvecklas. Analysen på övergripande nivå är viktig för att se mönster och få underlag för att kunna prioritera insatserna såväl på skolnivå som på huvudmannanivå.

Skolinspektionens bedömning är att skolans kvalitetsarbete måste ta sin utgångspunkt i en samlad bedömning av resultat och måluppfyllelse. Detta för att verksamheten ska utvecklas och ge eleverna möjlighet att nå längre i sin kunskapsutveckling. Kvalitetsarbetet måste också dokumenteras; det vill säga resultat måste sammanställas, analyser och insatser dokumenteras för att arbetet ska kunna vara systematiskt.

Vidare vill Skolinspektionen särskilt betona vikten av att elevernas kunskaper bedöms på ett likvärdigt sätt oavsett i vilken skola de går eller i vilken del av landet de bor. Lärare behöver därför regelbundet diskutera och analysera hur de bedömer elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven. Sådana

diskussioner och analyser kan bidra till att lärare utvecklar sin bedömarförmåga och förtroget med kunskapskraven och främjar därmed en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper. Likvärdighet inom bedömning och betygssättning förutsätter att lärare samarbetar och diskuterar med varandra. Rektorn har då inom ramen för sitt ansvar för betygssättningen och kompetensutvecklingen ett särskilt ansvar att organisera skolans verksamhet så att lärare har tid och möjlighet att diskutera bedömning och betygssättning med varandra. I det ansvaret ligger också att genomföra kompetenshöjande insatser inom området.

Författning

2 kap. 34 § skollagen

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgr 11 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Anita Wiklander och undervisningsråd Jonas Hedström.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Agnetha Burström
Föredragande

Bilaga:**Bilaga 1 Allmänt om tillsynen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.